

Projekt

z dnia 22 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXVI/.../26
RADY MIEJSKIEJ W TUŁOWICACH**

z dnia 29 stycznia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2026 – 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2025 r., poz. 1153), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2025 r., poz. 49 ze zm.), Rada Miejska w Tułowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2026 – 2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tułowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Burmistrza
Zastępcą Burmistrza

Andrzej Roman

Program Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2026-2028

WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w Gminie Tułowice został opracowany na podstawie art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 49). Gdzie w myśl ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodziny, systemu profilaktyki oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Tułowice w latach poprzednich, a jego celem jest zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminy.

Rodzina to najmniejsza, a zarazem najważniejsza i niezastąpiona część życia społecznego, składająca się z rodziców i dziecka, która stanowi pierwsze naturalne, a także podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się w życiu każde dziecko. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi oraz relacje. Atmosfera, jaka panuje w rodzinie ma zasadnicze znaczenie w prawidłowym rozwoju dziecka, a także w kształtowaniu jego osobowości oraz przygotowaniu do prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości. Rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości. Zachwianie stabilizacji w rodzinie oraz brak poczucia bezpieczeństwa w rozwoju dziecka, powoduje deficyty, które mają wpływ na dorosłe życie. Dlatego w pierwszej kolejności należy objąć wsparciem całą rodzinę. Wcześnie otrzymana pomoc zwiększa szansę na poprawę jakości życia dorastającego człowieka. Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec pracy ustaje wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo będzie wykonywała funkcje opiekuńczo – wychowawcze.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo – wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem oraz jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

DIAGNOZA SPOŁECZNA

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i wspólnie prowadzące gospodarstwo domowe.

W 2024 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 59 rodzin, w których żyło 89 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na stałe na terenie Gminy Tułowice na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 4746 osób w tym zameldowanych na pobyt stały 4746. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Tułowice przyjąć należy, iż pomocą objęto 1,88 % ogółu mieszkańców Gminy Tułowice.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin	39	51	59
Liczba osób w rodzinach	61	86	89
% w stosunku do liczby ludności zamieszkującej w Gminie. Liczba mieszkańców 5 030 – 2022 r. 4 977-2023 r. 4 746 – 2024 r.	1,21	1,73	1,88
Rodziny z dziećmi w tym:	12	17	18
- wielodzietne	2	1	1
- niepełne	2	4	5

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła i w 2024 roku wyniosła 59. Aby uzyskać pomoc, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego itp. Obszary te wpływają destruktywnie na funkcjonowanie rodziny. Wśród adresatów pomocy społecznej dużą grupę stanowią ludzie w wieku aktywności zawodowej, którzy z powodu braku lub podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie nie dysponują wystarczającymi środkami, aby utrzymać rodzinę. Trudności ze znalezieniem pracy wiążą się z bardzo niskim wykształceniem, brakiem np.: doświadczenia, kwalifikacji zawodowych, aspiracji zawodowych lub ich spadkiem spowodowanym długotrwałym bezrobociem, często wszystkich członków rodziny.

Tabela Nr 2. Wybrane powody przyznania pomocy w latach 2022-2024

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ubóstwo	23	27	28
Bezdomność	4	3	4
Długotrwała lub ciężka choroba	28	34	31
Niepełnosprawność	25	32	31
Bezrobocie	10	15	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	3	5	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	4	5
Trudności w przygotowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	2	
Alkoholizm	8	11	8
Narkomania	0	2	1
Przemoc domowa	0	0	2
Sieroctwo	0	1	0
Zdarzenia losowe	2	2	7
Sytuacja kryzysowa	0	0	5
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	11

W 2024 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność i ubóstwo. Z tej przyczyny wsparciem objęto łącznie 59 rodzin, w których żyło 89 osób. Wśród przyczyn korzystania z pomocy społecznej, które powodują utrwalenie tej sytuacji i uzależnienie od świadczeń Ośrodka wymienić należy bezrobocie, ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Niepokojący jest fakt, że dużą grupę adresatów pomocy społecznej stanowią ludzie w wieku aktywności zawodowej, którzy z powodu braku lub podejmowania zatrudnienia za niskie wynagrodzenie nie dysponują wystarczającymi środkami, aby utrzymać rodzinę.

Brak stałych dochodów lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się po wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej. Często zdarza się, a zwłaszcza w przypadku rodzin wielodzietnych, że rodzice pracują, ale ich dochody są niewystarczające na utrzymanie rodziny.

Niepokojącym jest fakt wzrostu rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami

takimi, jak: uzależnienia, przemoc, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z innymi ludźmi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W powyższych sytuacjach rodzina może liczyć na pomoc ze strony asystenta rodziny, który wspiera rodzinę w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich zaniedbań czy też zaniechań.

Tabela Nr 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2024

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny	Liczba dzieci w tych rodzinach
2022	9	17
2023	10	8
2024	11	25

Analiza sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazuje, że najczęściej i najchętniej korzystają one z biernych form pomocy (zasiłki finansowe, pomoc rzeczowa). W większości przypadków instrumentalnie traktują instytucje pomocowe oraz ich pracowników, nie współpracują z nimi na rzecz poprawy własnej sytuacji, starają się uzyskać jak najwyższe świadczenia lub odpowiednie zaświadczenia (np. z urzędu pracy, punktu konsultacyjnego). Taka sytuacja nie daje szansy na poprawę sytuacji życiowej rodziny i usamodzielnienie, a z reguły prowadzi do uzależnienia się od pomocy, powoduje bierność i postawy roszczeniowe, sprzyja utrwalaniu problemów i przekazywaniu ich kolejnym pokoleniom. W większości, rodziny te mają potencjał do tego, aby realizować podstawowe funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec dzieci przy wszechstronnej pomocy (pedagogicznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej).

U wielu rodzin objętych pracą socjalną, a często też nadzorem kuratora występują liczne problemy w opiece nad dziećmi: zaniedbywanie nauki lub nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, różnego rodzaju uzależnienia zarówno rodziców, jak i dzieci. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 4. Wykaz dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność za pobyt

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (rodziny zastępcze)	Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Kwota odpłatności rodzinnej pieczy zastępczej	Kwota odpłatności instytucjonalnej pieczy zastępczej
2022	13	3	95 909,65 zł	52 344,23 zł
2023	12	4	120 426,57 zł	62 903,19 zł
2024	10	4	133 637,19 zł	140 484,89 zł

W gminie Tułowice w 2024 r. w pieczy zastępczej (rodzinach zastępczych) przebywało 6 dzieci, natomiast w instytucjonalnej 4. Zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka, ponosi opłatę za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych latach pobytu 50%.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które wpływają na nią destruktywnie, a tym samym czynią rodzinę dysfunkcyjną. Z uwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami to właśnie rodzina powinna być szczególnie wspierana w wypełnianiu swoich funkcji.

ZAŁOŻENIA, ADRESACI PROGRAMU I OCZEKIWANE REZULTATY

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Tułowice, dalej zwany Programem, jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2026 – 2028. Jego kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej, dzięki któremu zwiększą się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest to, aby dziecko miało prawo rozwijać się w rodzinie naturalnej. Zawiera on propozycje skorelowanych działań, zarówno profilaktycznych, reintegracyjnych i interwencyjnych jak i pomocy materialnej w zależności od zdiagnozowanych potrzeb i możliwości rodziny. Proponowane działania mają za zadanie wesprzeć rodzinę z „grupy ryzyka”, w pełnieniu jej podstawowych funkcji, w myśl zasady, że w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby własne rodziny i winne ona otrzymać wsparcie już na etapie, kiedy problemy zaczynają się pojawiać.

Drugim celem Programu jest powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej. Podstawowym zadaniem do realizowania tego celu jest inicjowanie działań niezbędnych do uregulowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwoli udzielić rodzinie szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają one chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo – rodziny, w których rodzice nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, nie potrafią zrozumieć potrzeb dziecka, mają błędne przekonanie dotyczące opieki nad nim, nie spełniają naturalnych funkcji rodzicielskich,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych – rodziny borykające się z problemem braku dostatecznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb rodziny, który wynika z braku motywacji do podjęcia zatrudnienia, niskiego poziomu wykształcenia bądź nieadekwatnego do aktualnych wymogów rynku pracy, wielodzietności, a także „wyuczonej” bezradności życiowej,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami, przemocą – rodziny, w których jedno z rodziców lub oboje nadużywają alkoholu lub w których dochodzi do przemocy. W takich rodzinach dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione jest miłości i bezpieczeństwa. Przemoc często występuje łącznie z problemem alkoholizmu i oba te zjawiska mogą być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji rodziny,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym – rodziny, w których niedostosowanymi społecznie są dzieci czy młodzież, które pod wpływem różnych czynników i sytuacji mają duże trudności w dostosowaniu się do życia, współdziałania w grupie społecznej, u których zaburzenia w zachowaniu są tak głębokie, że utrudniają a czasem nawet uniemożliwiają przestrzeganie ogólnie przyjętych norm współżycia z innymi ludźmi, grupami rówieśniczymi, rodziną. Przyczynami niedostosowania społecznego mogą być różnego rodzaju czynniki, na które nie mamy większego wpływu tj. różnego rodzaju defekty w tym zakresie, a także te którym możemy zapobiec lub minimalizować tj. środowiskowe błędy i zaniedbania wychowawcze.

Najważniejszymi spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2026-2028 Programu wspierania rodziny są:

- 1) poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;
- 2) powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
- 3) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami,
- 4) podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych;
- 5) rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

Cele i zadania do realizacji

Cel główny:

Wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Cele szczegółowe:

- I. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- II. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.**
- III. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.**
- IV. Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.**

I. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania:

- 1) organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego: zatrudnienie asystenta rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach, umożliwienie rodzinom korzystania z usług psychologa wspierającego rodziny zagrożone kryzysem, pracownika socjalnego pracującego na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych (realizatorzy (R): Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Ośrodek Pomocy Społecznej);
- 2) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną (R: Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, kuratorzy);
- 3) zebranie, w zależności od potrzeb, od właściwych instytucji informacji umożliwiających zidentyfikowanie problemów rodziny (R: Ośrodek Pomocy Społecznej);
- 4) stworzenie diagnozy - opisanie sytuacji rodziny, określenie mocnych i słabych stron rodziny, aktualnego stopnia możliwości zaangażowania rodziny w poprawę swojej sytuacji (R: Ośrodek Pomocy Społecznej oraz osoby i instytucje mające kontakt z rodziną);
- 5) edukacja rodziców przez prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej (R: placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA);
- 6) wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dziecka (R: gmina Tułowice);
- 7) zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej (R: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Komisariat Policji, Posterunek Policji).

I. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży - umożliwienie dzieciom z rodzin problemowych uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez świetlice szkolne (R: placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej);
- 2) organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży przez sport, rekreację i kulturę (R: placówki oświatowe, Tułowicki Ośrodek Kultury);
- 3) organizację wypoczynku letniego i zimowego ze szczególnym uwzględnieniem pobytu dzieci z rodzin zagrożonych oraz objęcie ich odpowiednią terapią (R: gmina Tułowice, Tułowicki Ośrodek Kultury, placówki oświatowe);
- 4) promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców (R: gmina Tułowice, placówki oświatowe);
- 5) rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin poprzez propagowanie Karty Dużej Rodziny (R: Urząd Miejski, jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne).

II. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

Zadania:

- 1) zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych (R: Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe);

- 2) organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych z terenu gminy Tułowice (R: gmina Tułowice, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe);
- 3) zapewnienie rodzinom pomocy w uzyskaniu lokalu mieszkalnego, przeprowadzenia remontu (R: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej).

III. Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zadania:

- 1) pomoc rodzinom naturalnym w łagodzeniu lub usuwaniu kryzysu będącego powodem umieszczenia dziecka w zastępczych formach opieki a także w tworzeniu optymalnie najlepszych warunków do prawidłowego rozwoju dziecka (R: OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna);
- 2) budowanie poprawy relacji między dzieckiem a rodzicami, uświadomienie rodzicom potrzeb dziecka, zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców (R: OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, poradnie specjalistyczne, terapeuci);
- 3) działania skierowane na nabycie przez rodziców umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów w rodzinie lub poszukiwania pomocy w instytucjach do tego powołanych (R: OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, poradnie specjalistyczne, terapeuci);
- 4) udostępnianie rodzinom informacji o systemie usług, odpowiadających na potrzeby rodziny w różnych fazach jej rozwoju oraz wspierających rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji (R: placówki oświatowe, OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych zadań w ramach Programu.

Do oceny zostaną wykorzystane następujące mierniki:

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba dzieci w rodzinach objętych asystą,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej,
- liczba rodzin z różnego rodzaju problemami, w tym opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną, wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej,
- liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział.

Monitoring i ewaluacja Programu, umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- wyznaczanie kierunków działań z rodziną,
- wskazywanie jednostek współpracujących oraz określenie ich zadań,
- ocenę rezultatów prowadzonej pracy na rzecz rodziny.

Informacje o realizacji Programu przygotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach przedkładając coroczne sprawozdanie i przedstawia je Burmistrzowi Tułowic oraz Radzie Miejskiej w Tułowicach.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2026 – 2028 będą środki finansowe z budżetu gminy Tułowice oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji programu.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice odwołuje się do podstawowych zasad i wartości związanych z rodziną. Najważniejszą zasadą jest poszanowanie autonomii rodziny. Oznacza to, iż ingerencja instytucji powinna być ograniczona do szczególnie uzasadnionych sytuacji, a uczestnictwo rodzin w proponowanej pomocy powinno być oparte na zasadzie dobrowolności, świadomości i aktywności. Program opiera się na przekonaniu, że dziecko winno wychowywać się w rodzinie, która powinna mieć wszechstronną pomoc. Jednak po wyczerpaniu się wszelkich form pomocy, gdy rodzina stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa i rozwoju dziecka, dziecko może trafić do pieczy zastępczej lub rodziny adopcyjnej.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Opracowała:

Marta Diduch

Ewa Ziubrzycka-Bień

UZASADNIENIE

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Tułowicach w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2026 – 2028 został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.). Powołany przepis stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.